

Muudatuste mõjud

Toetuse taotlemise protsessi lihtsustamine ja õiglasemaks muutmine Muudetav tekst	Muudetav paragrahv	Mõju taotlejale	Mõju menetluskoormusele	Ebavõrdsuse vähendamine	Mõju riigieelarvele	STARi arenduse vajadus	Andmekaitsealane mõju
„Toimetulekutoetust on õigus saada ükski elaval isikul või perekonnal, kelle rahalised vahendid ei ole toimetuleku tagamiseks piisavad ja kelle kuu netosissetulek pärast käesoleva seaduse § 133 lõigetes 5 ja 6 sätestatud tingimustel arvestatud eluasemekulude mahaarvamist on alla kehtestatud toimetulekupiiri.“	Eelnõu punkt 1, § 131 lõige 2	Mõjutab seda, kas taotleja saab toetust või mitte. Mõju on vähene, sest juba täna arvestatakse kaalutlusotsuste ga taotleja rahalisi vahendeid.	Menetleja koormus väheneb vähesel määral, sest suureneb õigusselgus.	TTT saavad need, kes seda tegelikult vajavad, st need, kellel endal puuduvad piisavad vahendid.	Eelarve võib väheneda, kuid seda kogu TTT eelarvega võrreldes väheses ulatuses. Seega on mõju ebaoluline.	Ei, kasutatakse olemasolevat kaalutlusotsust.	Vähene. Ka praegu arvestatakse olemasoleva rahaga.
„ Kui taotleja või tema pereliikmed omavad arveldus-, ettevõtlus- või hoiukontot, tuleb esitada taotleja või tema pereliikmete eelmise ja jooksva kuu kontoväljavõtted rahaliste vahendite ja täiendava abivajaduse väljaselgitamiseks. “	Eelnõu punkt 6, § 132 täiendatakse lõikega 6 ²	Seletuskirja järgi juba täna kontoväljavõtteid küsitakse ja praktikas kontoväljavõtteid esitatakse. Suureneb õigusselgus.	Menetluskoormus ei suurene, sest ka praegu esitatakse seletuskirja järgi ja praktikas kontoväljavõtteid. Pigem menetluskoormus väheneb õigusselguse võrra, sest ei teki vaidlusi.			Puudub.	Vähene. Ka praegu esitatakse seletuskirja järgi ja praktikas kontoväljavõtteid.
„ Taotleja ja tema pereliikmete kogu varaline seis tuleb välja selgitada ja seda hinnata hiljemalt neljandal taotlemise korral ühe aasta jooksul. “	Eelnõu punkt 7, § 132 täiendatakse lõikega 6 ³	Vähendab lühiajalise toetuse taotleja vaatest halduskoormust.	Halduskoormus väheneb, sest varalist seisu ei pea välja selgitama neil, kes taotlevad toetust 1-3 korral.	Puudub.	Puudub.	Jah. STARi arendus, mille eesmärk on teavitus 4. kuu täitumise kohta.	Puudub.

Toetuse taotlemise protsessi lihtsustamine ja õiglasemaks muutmine Muudetav tekst	Muudetav paragrahv	Mõju taotlejale	Mõju menetluskoormusele	Ebavõrdsuse vähendamine	Mõju riigieelarvele	STARi arenduse vajadus	Andmekaitsealane mõju
„Taotluses märgib taotleja käesoleva seaduse § 131 lõigete 7 ja 8 järgi toimetulekutoetuse määramisel arvesse võetavate isikute nimed, nende isikukoodi või sünniaja. Eemaldatakse sotsiaalse seisundi küsimine.“	Eelnõu punkt 3, § 132 lõige 2	Vähendab taotleja koormust toetuse taotlemisel.	Menetleja ei pea enam STARi sotsiaalse seisundi andmeid sisestama. Seega menetleja koormus väheneb mõnevõrra.	Puudub.	Puudub.	STARi arendus selleks, et pärida registritest vajalikke sotsiaalse seisundi andmeid automaatselt.	Eelnõuga vähendatakse andmete küsimist. Andmekvaliteet paraneb.
„Kohaliku omavalitsuse üksus kontrollib riigi infosüsteemi kuuluvatest andmekogudest, kas isikule ja tema pereliikmetele kuulub sõidukeid liiklusseaduse tähenduses ja kinnisasju, samuti kontrollib nende osalust äriühingutes ning kuuluvust äri- ja mittetulundusühingutesse , et teha selgeks isiku ja tema perekonna varaline seis ning võimalus tagada toimetulekuks piisavad elatusvahendid.“	Eelnõu punkt 5, § 132 lõige 6 ¹	Puudub.	Puudub.	Muudatustega tagatakse sotsiaaltoetuste sihipärane kasutamine, õiglane ja läbipaistev menetlus ning vähendatakse sotsiaalabi väärkasutamise riske.	Puudub.	STARi arendus, et oleks võimalik registrist pärida äriühingute ja mittetulundusühingute osalust. Päringud ja x-tee liidestused menetluse sees vajalikud.	Puudub, päritavad andmed on avalikud.

Perekondi ja töötamist toetavad muudatused Muudetav tekst	Muudetav paragrahv	Mõju taotlejale	Mõju menetluskoormusele	Ebavõrdsuse vähendamine	Mõju riigieelarvele	STARi arenduse vajadus	Andmekaitsealane mõjuhinna
„ Last, kes on saanud 18-aastaseks ja kes õpib põhikoolis, gümnaasiumis, kutseõppe tasemeõppes või Haridus- ja Teadusministeeriumi hallatava riigiasutuse täienduskoolituse kursusel ja kellel ei ole veel keskharidust, loetakse	Eelnõu punkt 2, § 131 täiendatakse lõikega 6 ¹	Positiivne majanduslik mõju 18-19-aastastele õppuritele ja nende peredele, kuna nende toimetulekupiir	Taotluste arv suureneb vähesel määral, mis toob kaasa menetluskoormuse vähesese kasvu. 18-19-aastase leibkonnaliikm	Kulude vaatest 18-19-aastaste õppivate lastega perede majandusliku toimetuleku võrdsem hindamine.	Jah, kulud suurenevad, lisavajadus oleks maksimaalselt 200 tuhat eurot.	STARis tuleb lisada võimalus õppiva lapse ja vanusega arvestamiseks. Vajab analüüsi ja arendust, x-	Puudub.

Perekondi ja töötamist toetavad muudatused Muudetav tekst	Muudetav paragrahv	Mõju taotlejale	Mõju menetluskoormusele	Ebavõrdsuse vähendamine	Mõju riigieelarvele	STARi arenduse vajadus	Andmekaitse alane mõjuhinnang
toimetulekutoetuse määramisel käesoleva paragrahvi lõike 5 tähenduses lapseks kuni selle õppeaasta lõpuni, kui ta saab 19-aastaseks, või täienduskoolituse kursuse lõppemiseni või õpilase kooli või täienduskoolituse kursuse nimekirjast väljaarvamiseni.”		suureneb. 2024. aastal oli TTT saajate seas 329 18–19-aastast põhikoolis, gümnaasiumis või kutseõppe tasemeõppes keskkhariduseta õpilast. Saajate sihtrühm võib vähesel määral suureneda.	a taotlusi on kogu riigis kokku vaid 2000 ringis ning lisanduv taotluste arvu suurenemine on võrreldes kõikide taotlustega väga väike.			tee päringutega arvestamist.	
„Last, kes on saanud 18-aastaseks ja kes õpib põhikoolis, gümnaasiumis, kutseõppe tasemeõppes või Haridus- ja Teadusministeeriumi hallatava riigiasutuse täienduskoolituse kursusel, ja kellel ei ole veel keskkharidust, loetakse käesoleva paragrahvi lõike 1 tähenduses lapseks kuni selle õppeaasta lõpuni, kui laps saab 19-aastaseks, või täienduskoolituse kursuse lõppemiseni või õpilase kooli või täienduskoolituse kursuse nimekirjast väljaarvamiseni.“	Eelnõu punkt 17, § 135 täiendatakse lõikega 2 ¹	Jah, positiivne majanduslik mõju üksikvanematega 18-19-aastastele õppuritele ja nende peredele täiendava sotsiaaltoetuse maksmise näol.	Puudub.	Kulude vaatest 18-19-aastaste õppivate lastega perede majandusliku toimetuleku võrdsem hindamine.	Jah, kulud suurenevad, 18-19,5 tuhande euro võrra.	Vajab arendust ja x-tee päringutega arvestamist.	Puudub.
„Tõiseks sissetulekuks käesoleva paragrahvi lõike 2 punkti 9 ja lõike 2 ¹ tähenduses loetakse tasu, mis on saadud töö- või teenistussuhtes või võlaõigusliku teenuse osutamise lepingu alusel, samuti füüsilisest isikust ettevõtja ettevõtlusest	Eelnõu punkt 9, § 133 lõiget 2 ³	Positiivne majanduslik mõju neile, kelle suhtes rakendub tõise sissetuleku erand. Sihtrühma	Puudub.	TTT saavad need, kes seda tegelikult vajavad, st need, kellel on ka ettevõtluskontod ja kellele	Eelarve võib suureneda, kuid seda kogu toimetulekutoetuse eelarvega võrreldes väheses	STARis tuleb võimaldada ettevõtluskontol e kantud tulu arvestamist sissetuleku erandina.	Puudub.

Perekondi ja töötamist toetavad muudatused Muudetav tekst	Muudetav paragrahv	Mõju taotlejale	Mõju menetluskoormusele	Ebavõrdsuse vähendamine	Mõju riigieelarvele	STARi arenduse vajadus	Andmekaitse alane mõjuhinnang
saadud tulu ja ettevõtluskontole kantud tulu.“		suurus võrreldes kõikide TTT saajatega on väike.		rakendub tõise sissetuleku erand.	ulatuses. Seega on mõju ebaoluline.		
„Tunnistatakse kehtetuks § 134 lõige 4 punkt 3: Kohaliku omavalitsuse üksus võib jätta toimetulekutoetuse määramata või vähendada määratavat toimetulekutoetuse summat, kui: toetuse taotleja või toetust taotleva perekonna liige on töövõimeline tööealine isik, kes ei tööta ja on Eesti Töötukassas töötuna arvele võetud, kuid on mõjuva põhjuseta jätnud tegevuskava täitmata või keeldunud talle pakutud sobivast tööst;“	Eelnõu punkt 14, § 134 lõige 4, punkt 3 tunnistatakse kehtetuks	§ 134 lg 4 punkti 3 alusel on toetust vähendatud 2023.a 13, 2022.a ja 2021.a neljal ja 2020.a 11 korral. Sama punkti alusel on toetusest keeldutud 2023.a, 2022.a ja 2020.a kahel korral ja 2021.a ühel korral.	Menetluskoormus väheneb, töötukassast ei pea tegevuskava andmeid pärima.	Puudub.	Eelarve võib suureneda, kuid seda kogu TTT eelarvega võrreldes väheses ulatuses. Seega on mõju ebaoluline.	Puudub.	Puudub.
„Kohaliku omavalitsuse üksus võib jätta toimetulekutoetuse määramata või vähendada määratavat toimetulekutoetuse summat, kui toetuse taotlejal või toetust taotleva perekonna liikmel on esmavajaduseks mõeldud kulutused osaliselt või täielikult kaetud riigieelarvest samal eesmärgil rahastatava teenuse või toetusega.“	Eelnõu punkt 15, § 134 lõiget 4 täiendatakse punktiga 10	Negatiivne majanduslik mõju neile, kes seni said toetust, kuigi neil olid kulud esmavajaduseks kaetud.	Kaalutusotsuse tegemise vajadus tekib, aga mõju on väheoluline, sest muudatustega luuakse õigusselgus.	Toimetulekutoetust saavad need, kes seda tegelikult vajavad, st need, kellel endal puuduvad piisavad vahendid.	Eelarve võib väheneda, kuid seda kogu toimetulekutoetuse eelarvega võrreldes väheses ulatuses. Seega on mõju ebaoluline.	STARi luuakse täiendav kaalutusotsuse võimalus.	Puudub.
„Kohaliku omavalitsuse üksus võib jätta toimetulekutoetuse määramata või vähendada määratavat toimetulekutoetuse summat, kui taotleja perekonnaliikmeks olev	Eelnõu punkt 15, § 134 lõiget 4 täiendatakse punktiga 11	Halveneb nende perede toimetulek, aga sihtrühma suurus on väike.	Tekib kaalutusotsuse tegemise vajadus. Mõju väheoluline, sest muudatustega	Loob võrdsema olukorra teiste lastega peredega, kus	Eelarve võib väheneda, kuid seda kogu TTT eelarvega võrreldes	STARi luuakse täiendav kaalutusotsuse võimalus.	Puudub.

Perekondi ja töötamist toetavad muudatused Muudetav tekst	Muudetav paragrahv	Mõju taotlejale	Mõju menetlus-koormusele	Ebavõrdsuse vähendamine	Mõju riigieelarvele	STARi arenduse vajadus	Andmekaitse alane mõjuhinnang
laps elab toimetulekutoetuse taotlemise kuul kordamööda mõlema vanema juures.“			luuakse õigusselgus.	lapsed elavad ühes leibkonnas.	väheses ulatuses. Seega on mõju ebaoluline.		

Eluasemekulude hüvitamise õiglasem ja läbipaistvam korraldamine Muudetav tekst	Muudetav paragrahv	Mõju taotlejale	Mõju menetlus-koormusele	Ebavõrdsuse vähendamine	Mõju riigieelarvele	STARi arenduse vajadus	Andmekaitse alane mõjuhinnang
„Kohaliku omavalitsuse üksus kehtestab toimetulekutoetuse määramiseks käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud kulude piirmäärad, mis tagavad isiku ja tema perekonnaliikmete „inimväärse äraelamise” asendada „esmase toimetuleku“.“	Eelnõu punkt 10, § 133 lõige 6	Puudub.	Õigusselgus.	Puudub.	Puudub.	Puudub.	Puudub.
„Eluruumi kasutamise õiguslikuks aluseks ei loeta lepingut, mis on sõlmitud käesoleva seaduse § 131 lõikes 7 või 8 nimetatud isikute endi vahel ega lepingut, mis on sõlmitud äriühinguga, mille osanik, aktsionär või juhtorgani liige on käesoleva seaduse § 131 lõikes 7 või 8 nimetatud isik või taotleja ise“	Eelnõu punkt 4, § 132 lõige 5	Negatiivne majanduslik mõju neile, kes seni said toetust, sest neil oli üürileping sõlmitud vastava äriühinguga. Sihtrühma suurus võrreldes kõikide TTT saajatega on eeldatavasti väike.	Õigusselgus.	Muudatustega tagatakse sotsiaaltoetuste sihipärane kasutamine, õiglane ja läbipaistev menetlus ning vähendatakse sotsiaalabi väärkasutamise riske.	Eelarve võib väheneda, kuid seda kogu TTT eelarvega võrreldes väheses ulatuses. Seega on mõju ebaoluline.	Puudub.	Puudub, ei muutu andmete küsimine.

Eluasemekulude hüvitamise õiglasem ja läbipaistvam korraldamine Muudetav tekst	Muudetav paragrahv	Mõju taotlejale	Mõju menetluskoormusele	Ebavõrdsuse vähendamine	Mõju riigieelarvele	STARi arenduse vajadus	Andmekaitse alane mõjuhinnang
„Üüri ei võeta toimetulekutoetuse arvestamisel arvesse, kui üürijaks ja üürnikuks on omavahel abielus olevad isikud või esimese ja teise astme alanejad ja ülenejad sugulased või kui üürijaks on äriühing, mille osanik, aktsionär või juhtorgani liige on eespool nimetatud isik või taotleja ise“;	Eelnõu punkt 11, § 133 lõiget 8	Negatiivne majanduslik mõju neile, kes üürivad lähedaste äriühingutelt eluruumi.	Puudub.	Muudatustega tagatakse sotsiaaltoetuste sihipärane kasutamine, õiglane ja läbipaistev menetlus ning vähendatakse sotsiaalabi väärkasutamise riske.	Eelarve võib väheneda, kuid seda kogu toimetulekutoetuse eelarvega võrreldes väheses ulatuses. Seega on mõju ebaoluline.	Ei vaja arendust. Sellisel juhul üürisummat lihtsalt kuluna ei sisestata.	Ei muutu andmete küsimine.
„Kui toetuse taotleja viibib toetuse taotlemise kuul ajateenistuses, hüvitatakse talle vaid eluasemekulud, välja arvatud § 133 lõike 5 punktis 1 ¹ nimetatud kulu, vastavalt käesolevas jaos sätestatud tingimustele.“	Eelnõu punkt 8, § 132 täiendatakse lõikega 8	Negatiivne majanduslik mõju neile. Sihtrühma suurus on väike (ca 59 isikut 2024. aastal)	Õigusselgus	TTT suurus on võrreldes teiste saajatega võrdväärne.	Eelarve võib vähesel määral väheneda, kuid seda kogu TTT eelarvega võrreldes väheses ulatuses. Seega on mõju ebaoluline.	X-tee päring isiku ajateenistuse kohta, hetkel kaitseväge viibimiskoht RR olemas.	Puudub, eriliigilisi andmeid ei töödelda.
„Eluaseme soetamiseks võetud laenu tagasimakse võetakse toimetulekutoetuse arvestamisel arvesse juhul, kui eluaseme soetamiseks võetud laenu puhul on ~~ära~~ kasutatud maksepuhkuse saamise võimalust või esitab toimetulekutoetuse taotleja või tema perekonnaliige dokumendi, mis tõendab, et maksepuhkuse andmist ei ole peetud võimalikuks“	Eelnõu punkt 12, § 133 lõike 9 ¹ punkti 2	Õigusselgus	Õigusselgus	Õigusselguse abil hakatakse erinevates KOVides toetust menetlema ühtmoodi.	Puudub.	Puudub.	Puudub. Ei muutu andmete küsimine.

Eluasemekulude hüvitamise õiglasem ja läbipaistvam korraldamine Muudetav tekst	Muudetav paragrahv	Mõju taotlejale	Mõju menetluskoormusele	Ebavõrdsuse vähendamine	Mõju riigieelarvele	STARi arenduse vajadus	Andmekaitse alane mõjuhinnang
„Eluaseme soetamiseks võetud laenu tagasimakse võetakse toimetulekutoetuse arvestamisel arvesse juhul, kui laenuga soetatud eluase on taotleja rahvastikuregistrijärgne elukoht. “	Eelnõu punkt 13, § 133 lõiget 9 ¹ täiendatakse punktiga 4	Õigusselgus	Õigusselgus	Puudub.	Puudub.	Puudub.	Puudub. Ei muutu andmete küsimine.
„Toimetulekutoetuse taotleja või tema perekonnaliige , kellele arvestatakse toimetulekutoetust eluasemekulude katmiseks, on kohustatud tagama nende tasumise ja seda ka tõendama.“	Eelnõu punkt 16, § 134 lõiget 7	Taotluse koormus suureneb vähesel määral. Samas ka praegu esineb antud praktikat.	Õigusselgus	Saadud toetust kasutatakse sihtotstarbeliselt .	Puudub.	Puudub.	Puudub.